

Cirkulärnr: 1997:140
Diariernr: 1997/2234
Handläggare: Ingrid Söderström
Sektion/Enhet: Vård och Omsorg
Datum: 1997-09-05
Mottagare: Handikappomsorg
Individ-och familjeomsorg
Äldreomsorg
Personalfrågor
Ekonomi/finans
Rubrik: LSS/LASS - Information

Vård och Omsorg
Ingrid Söderström

1997-09-05

Handikappomsorg
Individ-och familjeomsorg
Äldreomsorg
Personalfrågor
Ekonomi/finans

LSS/LASS - Information

I cirkulär 1997:98 informerade vi bl.a. om schablonersättningen samt kommunernas ansvar för att finansiera de första 20 timmarna i den statliga assistansersättningen. Vi återkommer här med ytterligare information samt med information om några Regeringsrättsdomar avseende dels insatsen Rådgivning och annat personligt stöd, dels personlig assistans.

Timersättning enligt LASS

Försäkringskassorna kommer fr.o.m. 1 september att betala ut 164 kronor per assistanstimme under 1997. Någon särskild redovisning av hur kostnaderna fördelats mellan lön och andra anställningskostnader, administration och omkostnader för assistenten kommer inte att krävas. Den som beviljats ersättning behöver således bara redovisa hur många timmar som utförts.

Av regeringens proposition framgår, att den ersättningsberättigade inom ramen för det fastställda beloppet, själv får avgöra hur stor del av schablonbeloppet som ska användas till lön och andra anställningskostnader och hur mycket som skall avsättas till administration och andra kringkostnader.

Svenska Kommunförbundets tolkning är att detta endast kan vara fallet då den assistansberättigade själv är arbetsgivare eller anlitar ett kooperativ eller motsvarande. Kommunförbundet förutsätter, att om den assistansberättigade ber kommunen vara arbetsgivare för assistenten så är det kommunen som avgör löns storlek och vilka administrativa kostnader som arbetsgivaransvaret medför. Anser den assistansberättigade att kommunens lönesättning är fel eller att kommunen har för höga administrativa kostnader har den assi-

stansberättigade alltid möjlighet att bli egen arbetsgivare eller be ett kooperativ eller liknande att vara arbetsgivare åt assistenten. Utgångspunkten måste vara att kommunen bestämmer lönen för den personal som anställs av kommunen.

Förhöjt timbelopp

Om det finns särskilda skäl kan den ersättningsberättigade ansöka hos försäkringskassan om ett högre timbelopp dock med högst 12 procent. Detta gäller oavsett vem som tillhandahåller assistansen. Skäl för ett höjt belopp kan vara att den enskilde behöver särskilt kvalificerad personal t.ex. assistenter med speciell kompetens eller att det krävs någon form av arbetsledning för att samordna assistansen och ge assistenterna stöd i arbetet. Prövning av en höjd ersättning skall ske individuellt från fall till fall "med beaktande av de särskilda behov den enskilde kan ha och de särskilda kostnader detta kan medföra" (1996/97 SoU7y). En förutsättning för att assistansersättning under dessa förhållanden skall kunna utges med förhöjt timbelopp är att den ersättningsberättigade kan visa att den beräknade genomsnittliga timkostnaden för assistansen överstiger det av regeringen fastställda timbeloppet. Om försäkringskassan fattat beslut om ett högre timbelopp skall den ersättningsberättigade redovisa samtliga kostnader för den lämnade assistansen för varje slutavräkningsperiod om högst sex månader.

Riksförsäkringsverket har dels utarbetat ändringsblad till det allmänna rådet om assistansersättning (Im 1997:125), dels föreskrifter om ändring i föreskrifterna (RFFS 1993:24) om assistansersättning (RFFS 1997:10) med anledning av riksdagsbeslutet om schablonersättningen.

Ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt LSS

I de fall kommunen beviljar ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans enligt LSS 9 § punkt 2 men inte tillhandahåller assistenten bör enligt Kommunförbundets mening timbeloppet motsvara den kostnad som kommunen skulle ha haft om den tillhandahållit assistansen. Alternativt kan kommunen använda sig av samma schablon och bedömningsgrunder som försäkringskassan.

Om kommunen finansierar men inte tillhandahåller assistansen vid **tillfälligt utökad behov** utöver vad som beräknats som assistansersättning, t.ex. under en semesterresa kan det vara skäligt med en lägre ersättning än den vanliga timersättningen. Den del av timersättningen som avser utbildning och andra administrativa kostnader borde i normalfallet inte öka vid tillfällig utökning av antalet assistanstimmar. Kommunens ersättning bör därför främst täcka lön och övriga anställningskostnader samt assistentens omkostnader.

På förekommen anledning (bl.a. många telefonsamtal) vill vi påminna om att endast de tio insatser som framgår av 9 § kan beviljas enligt LSS. Ansökningar om reseersättning är inte en insats enligt LSS. Resor och andra omkostnader för assistenterna skall rymmas i det fastställda timbeloppet. (Se även cirkulär 1997:98!)

Ytterligare upplysningar: Håkan Brodin tel 08-772 47 41 och Margareta Erman tel 08-772 43 23.

Finansiering av de första 20 timmarna av assistansersättningen

Riksdagen förväntas att den 8/10 besluta att kommunerna skall ha ett finansieringsansvar för de första 20 timmarna per vecka av den statliga assistansersättningen oavsett vem som är assistansanordnare. Enligt uppgift från Riksförsäkringsverket kommer kommunerna att månadsvis erhålla en faktura för löpande ärenden per handläggande lokalkontor. Kommunen debiteras för 87 tim/månad och person till aktuell timersättning.

Kommunernas finansieringsansvar innebär att det samrådsförfarande vid handläggning som redan etablerats mellan kommunen och försäkringskassan inom ramen för LASS 14 § (försäkringskassans sk. hörande) blir enligt förbundets mening än viktigare.

Se även vårt cirkulär 1997:98!

Ytterligare upplysningar om ekonomiska frågor lämnas av Andreas Hagnell tel 08-772 42 50

Regeringsrättsdomar

Under sommaren har Regeringsrätten meddelat dom i fyra mål avseende insatsen Rådgivning och annat personligt stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Mål nr 4799, 4800 samt 4801 samtliga från 1996 avser teckenspråksundervisning. Regeringsrättens anser att den begärda teckenspråksundervisningen inte är att anse som rådgivning och annat personligt stöd enligt 9 § 1 i LSS och upphäver underinstanserna domar och fastställer det beslut som fattats av sociala nämnden i Västerbottens läns landsting. Regeringsrätten menar att teckenspråksundervisning till föräldrar till döva eller gravt hörselskadade barn får anses ingå i den habilitering som landstinget har ansvar för enligt HSL.

Mål nr 7206-1996 avsåg huruvida logopedinsatser är att betrakta som rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS. Regeringsrätten anser att de begärda insatserna är att betrakta som habilitering och behovet skall i första hand tillgodoses inom ramen för HSL. Även här upphävde Regeringsrätten underinstansernas domar och fastställde omsorgsnämndens i Östersund kommun beslut.

Regeringsrätten har även meddelat dom i ett *mål* (6688-1995) om personlig assistans enligt LSS för person med psykiskt funktionshinder. Socialnämnden i Halmstad hade avslagit en ansökan från NN om personlig assistans med motiveringen att han klarade av att rent fysiskt sköta hygien och påklädning om han var motiverad till detta. Av utredningen framgick att det inte fanns behov av personligt utformat stöd i den dagliga livsföringen som avses i 9 § 2 LSS. Länsrätten biföll NN:s överklagande och undanröjde socialnämndens beslut. Kammarrätten fastställde sedermera socialnämndens be-

slut. NN medgavs prövning i Regeringsrätten, vilken anför som skäl för att avslå överklagandet, att NN själv kan tillgodose sina grundläggande behov och att den hjälp som behövs i sammanhanget avser att aktivera honom. Hans behov får därmed anses vara av annat slag än som förutsätts i 9 a § LSS.

Upplysningar: Lena Sandström tel 08-772 44 34.

Avtalsförslag vid ordinarie assistents sjukdom

I cirkulär 1996:93 samt 1997:98 informerade vi om Kommunförbundets syn på handlägningsrutiner etc vid sjukfrånvaro hos assistenter anställda av kooperativ/motsvarande. Eftersom vi fått många förfrågningar om hur en överenskommelse mellan kommunen och kooperativet skulle kunna utformas kommer förbundet att utarbeta ett förslag till sådant avtal.

Upplysningar: Margareta Erman tel 08-772 43 23.

Tidigare cirkulär

Eftersom det i flera kommuner skett byte av handläggare inom handikappomsorgen vill vi påminna om några av våra senaste cirkulär.

1996:54 Regeringens proposition 1995/96:146 Vissa frågor om personlig assistans

1996:93 Vissa frågor om personlig assistans m.m.

1997:11 Assistansersättningen

1997:27 Personlig assistans - ändringar i LSS och LASS m.m.

1997:98 Vissa frågor om personlig assistans (LSS och LASS) m.m.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Vård och Omsorg

Anita Sundin

Ingrid Söderström